

Kapitel 9

Effektiv indsamling af relevante data til vurderinger

Når du bliver bedt om at vurdere en elev, er det oftest mhp at rådgive andre fagpersoner, så de enten kan træffe de relevante beslutninger eller arbejde med eleven på en ny måde.

Der er mange veje til at indhente informationer om en elev, men det er ikke alle kilder til information, som er lige interessante og nogle veje til informationsindsamling kan være meget tidskrævende ift. udbyttet. I det følgende vil jeg komme med en beskrivelse af, hvordan du nemt og effektivt kan få relevante informationer til brug for din vurdering. Jeg benytter mig af især tre kilder, som jeg gennem tiden har oplevet som de mest informationsgivende:

1. Deltagerobservation
2. Samtale med elev, forældre, lærere og pædagoger
3. Samtale med eleven, evt. alene

Test og læsning af andres udtalelser kan også bruges, men min oplevelse er ofte, at både test og udtalelser bygger på en forståelse af eleven som bærer af problemet. Det er sjældent her, at jeg får en viden, som bringer klarhed over, hvilke veje, det vil være hensigtsmæssigt at gå for de voksne, for at skabe udvikling og læring.

Deltagerobservation skal selvfølgelig aftales og arrangeres på en måde, så det giver et indblik i elevens hverdag, både der hvor det er vanskeligt og der, hvor det fungerer.

Samtalen med eleven og de voksne er ligeledes nødvendig at styre, for at få de rette informationer. Det er således nødvendigt, at det er dit møde og at du styrer processen. Hvis du deltager i andres møder, vil du selvfølgelig kunne få mange informationer, men det vil ikke være nær så målrettet en dataindsamling, som hvis du sidder for bordenden og kan bestemme form og retning på mødet.

Samtaler med elever er altid brugbart, men det kan med fordel kombineres med samtalen med de voksne omkring eleven og under deltagerobservationen. Der kan dog være situationer, hvor du har behov for at blive klogere på barnet og især elevens forståelse af en bestemt situation eller sammenhæng, og derfor kan en samtale med eleven være på sin plads.

En sådan dataindsamling tager mellem 2 og 4 timer. Det giver også kun et begrænset indblik i elevens liv, men omvendt er det også vigtigt at huske på, at din vurdering kun har et begrænset gyldighedsområde, både i tid og kontekst.

Du får informationer om barnets liv, her og nu, og det er det, som du kan bruge som afsæt i din vurdering af barnet. Ved at holde dig til deltagerobservation og samtaler, hjælper du også dig selv med ikke at komme til at lave for vidtløftige konklusioner om eleven. Du vil blive fastholdt i, at der

ikke er nogen lette veje til udvikling, hvilket betyder at dine vurderinger dermed også bliver mere ydmyge ift. hvad andre bør gøre.

Hjælpe spørgsmål, når du skal skrive din vurdering:

- Hvad er elevens og de voksnes forståelser af problemet?
- I hvilke sammenhænge beskriver de voksne, at barnet er i vanskeligheder og hvor er der noget, som fungerer?
- Hvor oplevede du, at noget fungerede for og omkring eleven, når du ser denne, især i de situationer, som de voksne beskriver som vanskelige?
- Hvad skete der i og omkring de konkrete situationer?
- Hvad gjorde du og hvad gjorde de andre voksne, så vel som kammeraterne?
- Hvordan reagerer kammerater, voksne og eleven selv?
- Er der mønstre og/eller er der noget, du undrer dig over?
- Hvordan kan det, der fungerede, transformeres over i en anden sammenhæng?
- Hvad vil være realistisk at kunne overføre til de svære sammenhænge?
- Hvem og hvad kan hjælpe med til, at de konkrete handlinger bliver udført (kontinuerligt) af de voksne i hverdagen?
- Hvad mangler du viden om, for at blive klogere på, hvad der vil skabe læring for barnet?

Drejebog til hurtig skrivning af brugbare vurderinger:

1. Skriv elevens navn og fødselsdato i overskriften af vurderingen. Mere information behøver du ikke, for at andre kan identificere eleven.
2. Skriv ligeledes i overskriften, hvad vurderingen skal bruges til.
3. Skriv dato (brug ikke automatisk dato, da den så bliver ændret hver gang du gemmer dokumentet.)
4. Skriv de 5-8 vigtigste pointer ned, som du vil viderebringe om eleven.
5. Omformuler dem til 5-8 sætninger, som beskriver hvad de voksne skal/kan gøre for at skabe udvikling for eleven.
6. Organiser sætningerne, så den vigtigste sætning står først.
7. Brug disse sætninger som disposition og overskrifter og marker dem med fed skrift.
8. Uddyb hver sætning med enkelte eksempler og beskriv hvorfor og hvordan det er relevant ift. eleven (5-10 linjer).
9. Skriv et afsluttende afsnit, hvor du fortæller, hvad du bygger din vurdering på, og om forældre og elev er enige i din vurdering (du har selvfølgelig talt med forældre og elev om, hvad du vil anbefale, før du skriver).
10. Gennemlæs din vurdering med forældre-briller: Giver det mening og er det til at forstå?
11. Underskriv din vurdering med navn og titel (din funktion ift. eleven, ikke din uddannelse)